

Dobrostan psychiczny nauczyciela akademickiego w obliczu nowych wyzwań i wymogów szkolnictwa wyższego- szanse i zagrożenia

Beata Mańkowska

Uniwersytet Gdański, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Psychologii

e-mail: beata.mankowska@ug.edu.pl

Wprowadzenie

Nowe wymagania jakie stoją przed szkolnictwem wyższym, zwłaszcza po wejściu w życie Ustawy 2.0 z dnia 20 lipca 2018 roku, zwanej Konstytucją dla Nauki, spowodowały znaczące zmiany nie tylko w krajobrazie samej Nauki i Uczelni, gdzie jest ona realizowana, ale i w obszarze dobrostanu nauczycieli akademickich. System parametryzacji, na wskroś matematyczny, w oparciu o który pracownik badawczy, badawczo-dydaktyczny i dydaktyczny podlega ocenie i który otwiera lub zamyka określone ścieżki awansu, wzbudza szereg kontrowersji w środowisku samych Akademików, rodzi także wiele niepożądanych zjawisk w przestrzeni interpersonalnej, takich, jak silna konkurencja czy rywalizacja zamiast kooperacji, kalkulacja zysku zamiast radości z procesu odkrycia naukowego czy dydaktycznego. System narzucający dyscyplinę w wyborze określonych działań, zgodnych z mierzalnym parametrem – a nie zainteresowaniem pracownika, często bywa źródłem frustracji i rozczarowania nauką, która dla wielu traci swój pierwotny etos.

Teza

W świetle aktualnej wiedzy naukowej, każda transformacja czy zmiana budzi stres i nie zawsze stanowi wyzwanie, któremu można sprostać, a to zależy jest od równowagi między zasobami jednostki i środowiska a wymaganiami stawianymi przez pracę. Zatem podtrzymanie zaangażowania, poczucia satysfakcji zawodowej i dobrostanu psychicznego pracownika będzie wzrastało wraz z przyrostem zasobów osobistych oraz bogactwem i dostępnością zasobów środowiska pracy, z których jednostka może korzystać.

Cele

Zatem czy zmieniający się krajobraz szkolnictwa wyższego to wyzwanie czy zagrożenie dla dobrostanu nauczyciela akademickiego? Na to pytanie postaram się odpowiedzieć na podstawie przeglądu badań naukowych dotyczących związków pomiędzy stresogennością warunków pracy a wybranymi zasobami osobistymi takimi, jak: cechy osobowości, radzenie sobie ze stresem oraz *work-life balance* we wpływie na dobrostan

psychiczny jednostki, w tym zdrowie i ryzyko wypalenia zawodowego. Prezentowane wyniki będą nawiązywały do specyfiki zadań oraz wymagań stawianych wobec nauczycieli akademickich.

Konkluzja

Poznanie czynników zagrażających dobrostanowi Akademików w obliczu dynamicznych zmian w obrazie szkolnictwa wyższego powinno wzbudzić refleksję nad poszukiwaniem konstruktywnych strategii zaradczych na poziomie jednostki, uczelni, jak i rozwiązań systemowych, w trosce o najwyższą wartość, jaką jest zdrowie pracownika i satysfakcja z wykonywanej pracy.